

De Toekomst van de Arbeid

Op 10 en 11 oktober vindt het vierjaarlijkse ACV-congres plaats in Oostende, onder de titel #arbeidmorgen. Wat dit congres anders maakt dan andere vroegen we aan Chris Serroyen, het hoofd van de ACV-studiedienst.

TEKST
Willem-Jan van Ekert

FOTOGRAFIE
Anton Coene

In de nasleep van WOI, in 1919, werd de Internationale Arbeidersorganisatie opgericht. Haar 100-jarig bestaan stond in het teken van 'De Toekomst van de Arbeid'. Wij kozen datzelfde thema heel bewust voor ons congres. Dit jaar is het 75 jaar geleden dat het Sociaal Pact werd afgesloten. Dat legde de basis voor het naoorlogse sociaal overleg en de sociale zekerheid in België. Maar we willen vooral vooruitkijken: hoe gaan we werk organiseren en invullen met de komst van allerlei nieuwe technologieën? Technologieën die de wereld zo drastisch veranderen dat de bescherming van onze jobs en ons sociaal overleg en sociale zekerheid op de helling staan. Niet alleen de bestaande modellen staan onder druk, ook de collectieve dienstverlening voelt meer en meer de hete adem van de vermarkting in de nek.

Er zijn in het verleden nog technologiegolven geweest. Tegelijk stellen we vast dat er nog nooit zoveel werk geweest is in België. Het zijn vooral de businessmodellen die veranderen en de klassieke arbeidsvormen ontwrichten. Waar we ook niet omheen kunnen is de ecologische transitie, die wellicht een veel grotere impact zal hebben dan de introductie van nieuwe technologie. Al die factoren samen wijzen op een massale verschuiving van jobs. Een derde thema dat aan bod komt is migratie. Overal ter

wereld zien we nationalistische, xenofobe en racistische reacties toenemen. We zijn opgegroeid in een klimaat van globalisering die wereldvrede zou brengen, nu zien we een trend van deglobalisering. We trekken – letterlijk – grenzen op tegen migranten en buitenlandse producten. Het ongenoegen over de Europese instellingen groeit. Dat sijpelt onze politieke debatten binnen.

Tot slot komt ook de groeiende ongelijkheid aan bod. Er is een enorme concentratie van inkomen en vermogen met daaraan gekoppeld economische en politieke macht. Uitschieter daarvan: de enorme macht van technologie-reuzen als Facebook, Google, Amazon, Microsoft en Apple, versterkt door de ontginning van onbeschrijfelijk veel data van personen en organisaties. Waarom heeft technologie de werkgelegenheid vroeger niet vernietigd? Omdat we erin slaagden de technologiewinsten af te romen via herverdelingsmechanismen: loonoverleg, arbeidsherverdeling, belastingen en sociale zekerheid. Dat leidde tot verhoging van de koopkracht, tot geld voor investeringen, tot uitbouw van collectieve diensten ook. Maar als die herverdelingsmechanismen lam worden gelegd, als die alleen maar de rijken rijker maken, hoe kan je in de toekomst dan nog de jobs creëren die het verlies van jobs door productiviteitswinsten kunnen tegengaan? ➔

Hoe gaan we werk organiseren en invullen met de komst van allerlei nieuwe technologieën?

CHRIS SERROYEN

